

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 290/2014-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť V. H. a R. H., zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Jakub Mandelík, PhD., pre namietané porušenie čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a oznámením Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. Kd 596/13-8 z 2. decembra 2013 a postupom a oznámeniami Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/1 Gd 373/13-5 z 30. októbra 2013, č. k. VI/2 Gd 380/13-5 zo 7. februára 2014 a č. k. VI/2 Gd 397/13-9 z 18. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. H. a R. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2014 doručená sťažnosť V. H. a R. H., (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 149 ústavy, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom a oznámením Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. Kd 596/13-8 z 2. decembra 2013 a postupom a oznámeniami Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. VI/1 Gd 373/13-5 z 30. októbra 2013 (v petite nesprávne uvedené č. k. VII/1 Gd 373/13-5 z 30. októbra 2013, pozn.), č. k. VI/2 Gd 380/13-5 zo 7. februára 2014 (v petite nesprávne uvedené č. k. VI/2 Gn 380/13-5 zo 7. januára 2014, pozn.) a č. k. VI/2 Gd 397/13-9 z 18. februára 2014.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že návrhom z 26. júna 2013 požiadali Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto (ďalej len „regionálny úrad“) o prerušenie priestupkového konania podľa § 29 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o právnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, ktoré je proti nim vedené z dôvodu, že „vraj“ nedali povinne očkovať svojho syna. Regionálny úrad na tento ich návrh reagoval oznámením č. OOD/9949/2013 z 8. júla 2013 tak, že ho odmietol s poukazom na § 29 ods. 2 správneho poriadku. Proti tomuto oznámeniu, keďže ho sťažovatelia považovali za rozhodnutie, podali v zákonnej lehote odvolanie. Následne regionálny úrad 11. septembra 2013 nevyhovel ich návrhu na prerušenie priestupkového konania. Sťažovatelia uviedli, že proti tomuto opakovanému rozhodnutiu o neprerušení priestupkového konania opakovane podali odvolanie, na čo regionálny úrad reagoval listom zo 7. októbra 2013, v ktorom im oznámil, že odvolanie bolo postúpené Úradu verejného

zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej aj „úrad verejného zdravotníctva“ a „odvolací orgán“). Sťažovatelia ďalej dodali, že 5. novembra 2013 im bolo doručené opakované oznámenie regionálneho úradu o tom, že na základe stanoviska odvolacieho orgánu sa priestupkové konanie neprerušuje a rozhodnutie č. OOD/9949/2013 z 11. septembra 2013 nadobudlo právoplatnosť 20. septembra 2013.

Keďže sťažovatelia neboli spokojní s postupmi orgánov verejnej správy, 1. októbra 2013 podali generálnej prokuratúre podnet na vykonanie previerky zachovávaní zákonnosti postupmi orgánov verejnej správy.

Sťažovatelia uviedli, že generálna prokuratúra im prostredníctvom prokurátorky listom č. k. VI/1 Gd 373/13-4 z 10. októbra 2013 oznámila, že časť podnetu týkajúcu sa postupu regionálneho úradu postúpila na priame vybavenie krajskej prokuratúre, a pokiaľ išlo o postup úradu verejného zdravotníctva, túto časť podnetu si generálna prokuratúra ponechala. Podľa vyjadrenia sťažovateľov generálna prokuratúra im prostredníctvom prokurátorky listom č. k. VI/1 Gd 373/13-5 z 30. októbra 2013 oznámila, že previerky dodržiavania zákonnosti sa vykonávajú v skončených veciach a že postup orgánov verejnej správy v týchto veciach pozná, považuje ho za správny, a preto podnet na vykonanie previerky neakceptovala.

Ďalším prejavom nespokojnosti sťažovateľov v ich veci bol opakovaný podnet, ktorý 6. decembra 2013 podali generálnej prokuratúre a v ktorom žiadali o preskúmanie zákonnosti postupu prokurátorky generálnej prokuratúry, pretože podľa ich názoru v ňom nereflektovala na podstatnú námietku spočívajúcu v požiadavke preskúmania zákonnosti prerušenia správneho konania podľa § 29 ods. 2 správneho poriadku.

Sťažovatelia ďalej poukázali na to, že na časť ich podnetu z 1. októbra 2013 reagovala prokurátorka krajskej prokuratúry oznámením č. k. Kd 596/13-8 z 2. decembra 2013, v ktorom uviedla, že v postupe regionálneho úradu nezistila nezákonnosť, ktorá by bola dôvodom na podanie prokurátorského opatrenia, preto ich podnet odložila. Z uvedeného dôvodu sťažovatelia 16. decembra 2013 podali opakovaný

podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátorky krajskej prokuratúry.

Sťažovatelia uviedli, že 2. januára 2014 vzniesli námietku zaujatosti voči prokurátorky generálnej prokuratúry, ktorá vybavovala ich podnet, na základe čoho bola vec pridelená inej prokurátorky. Sťažovatelia zároveň 2. januára 2014 podali na generálnej prokuratúre podnet na preskúmanie zákonnosti postupu generálnej prokuratúry pri pridelení opakovaného podnetu v konaní vedenom pod č. k. č. VI/2 Gd 380/13-3.

Podľa vyjadrenia sťažovateľov listom riaditeľa netrestného odboru generálnej prokuratúry zo 7. februára 2014 im bolo oznámené, že ich podnet zo 6. decembra 2013 a z 2. januára 2014 považuje za vybavený. Sťažovatelia dodali, že 27. februára 2014 im bolo doručené „rozhodnutie“ prokurátorky generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Gd 397/13-9 z 18. februára 2014.

Sťažovatelia uviedli, že dôvodom podania návrhu na prerušenie správneho konania podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku bola skutočnosť, že na ústavnom súde je vedené konanie o súlade § 51 ods. 1 písm. d) a § 62 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“) a § 6 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 585/2008 Z. z.“) s ústavou. Sťažovatelia vyslovili názor, že bez rozhodnutia ústavného súdu nemohol správny orgán rozhodnúť o tom, či porušili ustanovenia dotknutých právnych predpisov. Sťažovatelia v tejto súvislosti dodali, že právo na spravodlivé správne konanie s úplným zistením skutkového stavu je súčasťou ich práv, pričom ani jeden z orgánov prokuratúry ich argumentu nevenoval pozornosť.

Sťažovatelia namietali, že o ich prvom a druhom odvolaní proti rozhodnutiu regionálneho úradu nerozhodol úrad verejného zdravotníctva ako odvolací orgán. Podľa názoru sťažovateľov sa správne orgány nezaoberali zákonným spôsobom ich návrhom

na prerušenie správneho konania z 26. júna 2013 podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku. Sťažovatelia ďalej namietali, že ako účastníci správneho konania nepodali žiadny opakovaný návrh na prerušenie konania, ale aj napriek tomu regionálny úrad vydal podľa nich svojvoľne druhé rozhodnutie z 11. septembra 2013. Okrem toho namietali, že aj napriek tomu, že podali návrh na prerušenie konania podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku, regionálny úrad rozhodol podľa § 29 ods. 2 správneho poriadku.

Vo vzťahu k postupu orgánov prokuratúry sťažovatelia namietali, že rozdelením ich podnetu na dve časti sa stratila kontinuita preskúmania zákonnosti celého postupu orgánov verejnej správy v tejto veci, čím si podľa názoru sťažovateľov generálna prokuratúra nespĺnila povinnosť zaoberať sa riadne ich podnetom, čo viedlo k porušeniu ich práva na inú právnu ochranu. Okrem toho sťažovatelia namietali, že ani krajská prokuratúra sa riadne nezaoberala ich podnetom, keďže preskúmala postup nielen regionálneho úradu, ale aj úradu verejného zdravotníctva, na čo podľa nich nemala kompetencie. Okrem toho podnet nevybavila v zákonnej lehote, čím došlo aj k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovatelia tvrdili, že prokurátorka krajskej prokuratúry a prokurátorky generálnej prokuratúry sa dostatočne a zrozumiteľne nevysporiadali s ich argumentáciou, predovšetkým s otázkou prerušenia konania podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku na čas, kým ústavný súd rozhodne o súlade dotknutých právnych predpisov s ústavou. Sťažovatelia namietali aj tú skutočnosť, že ich opakovaný podnet mal vybaviť nadriadený prokurátor (v ich prípade generálny prokurátor), a nie riaditeľ netrestného odboru generálnej prokuratúry. V tejto súvislosti doplnili, že ich opakované podnety zo 6. decembra 2013 a z 2. januára 2014 boli vybavené po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty. V súvislosti s uvedenými námietkami sťažovatelia vyslovili svoj názor: *«Tento postup GP SR je, podľa nášho názoru, porušením nášho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prerokovanie veci „zákonným“ prokurátorom obdobne ako je to pri práve na zákonného sudcu.»* Tento právny názor sťažovatelia vyjadrili aj vo vzťahu k vybaveniu ich opakovaného podnetu zo 16. decembra 2013.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali aj porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy a v tejto súvislosti poukázali na postup správnych orgánov, ktorý vyhodnotili ako diskriminačný vo vzťahu k rodičom neočkujúcich svoje deti.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie a aby v náleze vyslovil:

„Základné právo sťažovateľov na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupmi a rozhodnutiami orgánov prokuratúry bolo porušené.

Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupmi a rozhodnutiami orgánov prokuratúry bolo porušené.

Základné právo sťažovateľov na efektívny prostriedok nápravy podľa čl. 13 ods. 1 dohovoru bolo porušené.

Základné právo sťažovateľov na slobodu a rovnosť v právach podľa čl. 12 ods. 1 ústavy bolo porušené.

Právo sťažovateľov na ochranu práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb podľa čl. 149 ústavy orgánmi prokuratúry bolo porušené.

Zrušuje sa

rozhodnutie prokurátora GP SR v konaní č. VI/2 Gn 380/13-5 zo dňa 7. januára 2014,

rozhodnutie prokurátorky GP SR v konaní č. VII/1 Gd 373/13 -5 zo dňa 30. októbra 2013,

rozhodnutie dozorujúcej prokurátorky GP SR v konaní č. VI/2 Gd 397/13-9 zo dňa 18. februára 2014 a

d) rozhodnutie prokurátorky Krajskej prokuratúry Bratislava v konaní č. Kd 596/13-8 zo dňa 2. decembra 2013

a vracia na ďalšie konanie GP SR.

Ústavný súd priznáva vzhľadom na dĺžku preskúmania podnetov a zhodnotenie aktivít orgánov prokuratúry, ako aj aplikáciu zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, finančné zadostučinenie sťažovateľom vo výške 3 000 eur, ktoré je GP SR povinná vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd priznáva advokátovi sťažovateľov náhradu trov právneho zastupovania.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia, zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, sa v petite sťažnosti, ale aj jej odôvodnení dopustili viacerých chýb v písaní, pokiaľ ide o označenia postupov a oznámení príslušných prokuratúr. Keďže z príloh pripojených k sťažnosti bolo možné jednoznačne určiť, ktoré postupy a oznámenia sťažovatelia namietajú, ústavný súd nepovažoval za právne významné vyzývať ich na odstránenie týchto nedostatkov podania.

K námietkam sťažovateľov o porušení ich práv postupom a oznámením krajskej prokuratúry č. k. Kd 596/13-8 z 2. decembra 2013 a postupom a oznámením generálnej prokuratúry č. k. VI/1 Gd 373/13-5 z 30. októbra 2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity je založený na tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 277/09).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) vo svojich ustanoveniach okrem iného zakotvuje kompetenciu prokurátora vykonávať previerky zákonnosti v skončených veciach ako metódu

prokurátorského dozoru (§ 30), ako aj kompetenciu prokurátora na základe podnetu fyzickej osoby alebo právnickej osoby preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutí vymedzených orgánov verejnej moci a vykonávať opatrenia na odstránenie zistených porušení. Zákon o prokuratúre súčasne priznáva podávateľovi podnetu právo žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 31 a násl.).

Ústavný súd považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinný prostriedok nápravy, ktorého vyčerpaním pred podaním sťažnosti ústavnému súdu sa možno domôcť ochrany svojich práv (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, III. ÚS 486/2013).

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach (napr. III. ÚS 235/07, III. ÚS 157/08, III. ÚS 112/2012, III. ÚS 56/2013) vyslovil opakovane právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy (podnetu, opakovaného podnetu) v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdia sťažovatelia, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu namietaného porušenia práv, ku ktorému malo podľa tvrdenia sťažovateľov dôjsť v súvislosti s postupom a oznámeniami krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry (m. m. napr. I. ÚS 186/05).

Podstatou námietok sťažovateľov v tejto časti sťažnosti bolo tvrdenie o porušení ich práv uvedenými postupmi a oznámeniami krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry, ktoré boli reakciou na ich podnet. Ako už ústavný súd uviedol, zákon o prokuratúre umožňoval sťažovateľom prostredníctvom opakovaného podnetu žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia ich podnetu. Z obsahu sťažnosti a jej príloh jednoznačne vyplýva, že sťažovatelia možnosť priznanú im zákonom využili a opakovaným podnetom žiadali preskúmať zákonnosť vybavenia ich podnetu krajskou prokuratúrou vo veci č. k. Kd 596/13-8 (oznámenie z 2. decembra 2013) a generálnou prokuratúrou v konaní vedenom pod č. k. VI/1 Gd 373/13-5 (oznámenie z 30. októbra 2013).

Keďže na preskúmanie zákonnosti vybavenia podnetov sťažovateľov prokurátorkou krajskej prokuratúry a prokurátorkou generálnej prokuratúry mal primárnu právomoc nadriadený prokurátor, ktorého právomoc v tejto veci predchádza právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmať postup a oznámenie krajskej prokuratúry č. k. Kd 596/13-8 z 2. decembra 2013 a postup a oznámenie generálnej prokuratúry č. k. VI/1 Gd 373/13-5 z 30. októbra 2013, ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K námietkam sťažovateľov o porušení ich práv postupom a oznámením generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Gd 380/13-5 zo 7. februára 2014 a č. k. VI/2 Gd 397/13-9 z 18. februára 2014

Sťažovatelia v tejto časti sťažnosti namietali porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy, základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 149 ústavy, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru označeným postupom a oznámeniami generálnej prokuratúry, ktoré reflektovali na opakovaný podnet sťažovateľov.

Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu alebo opakovaného podnetu (§ 31 a násl. zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhověli (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno samo osebe považovať skutočnosť, že prokuratúra podnetu,

resp. opakovanému podnetu nevyhoví podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

Ústavný súd z prílohy k sťažnosti zistil, že riaditeľ netrestného odboru generálnej prokuratúry v oznámení č. k. VI/2 Gd 380/13-5 zo 7. februára 2014, ktorým vybavil opakovaný podnet sťažovateľov vo vzťahu k postupu prokurátorky generálnej prokuratúry, okrem iného uviedol:

„S ohľadom na obsah Vášho opakovaného podnetu si dovoľujem uviesť, že podľa § 35 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov... prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Z uvedeného vychádzala aj prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, keď Váš podnet v časti vyhodnotila ako podnet na preskúmanie postupu orgánov (RÚVZ a ÚVZ) v súvislosti s prerušovaním správneho konania, na vybavovanie ktorých je vecne a miestne príslušná krajská prokuratúra...

Časť vášho pôvodného podnetu z 1. októbra 2013, v ktorej ste prokuratúru žiadali o vykonanie previerky zachovávanía zákonnosti postupmi RÚVZ a ÚVZ pri vykonávaní ustanovenia § 29 Správneho poriadku v spojení s konaním podľa § 56 ods. 1 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z., ale prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky posúdením jeho obsahu ho vyhodnotila aj ako podnet na preskúmanie postupu orgánov verejného zdravotníctva pri prejednávaní priestupkov na úseku verejného zdravotníctva. Keďže v tomto smere už vybavovala podnet iného podávateľa, podľa § 34 ods. 3 zákona o prokuratúre Vás iba oboznámila s jeho obsahom. Podľa citovaného ustanovenia ak v tej istej veci, v ktorej už bol vybavený podnet iného podávateľa podnetu, podá podnet ďalší podávateľ podnetu bez uvedenia nových skutočností, vec netreba prešetrovať; podávateľ podnetu sa upovedomí o výsledku vybavenia pôvodného podnetu...

Čo sa týka Vášho podnetu z 2. januára 2014, doručeného na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky 7. januára 2014, v ktorom žiadate o preskúmanie zákonnosti postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pri pridelovaní tohto opakovaného podnetu, v ktorom namietate, že vo vzťahu k vybaveniu veci prokurátorom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ho má v zmysle § 54 ods. 2 zákona o prokuratúre vybavovať

generálny prokurátor Slovenskej republiky, a nie riaditeľ netrestného odboru ako bezprostredne nadriadený prokurátor, ktorý jeho príjem písomne potvrdil uvádzam, že podľa § 10 ods. 1 zákona o prokuratúre generálny prokurátor riadi a kontroluje činnosť všetkých prokuratúr. Na plnenie úloh vydáva služobné predpisy, príkazy a pokyny, ktoré sú záväzné pre všetkých prokurátorov, asistentov prokurátora a ostatných zamestnancov. Takýmto služobným predpisom je aj Príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 30. októbra 2013 por. č. 11/2013, ktorým sa upravujú aprobačné oprávnenia na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, ktorý bol prijatý v zmysle citovaného ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o prokuratúre.

Podľa čl. 9 písm. a) bod 1. riaditelia odborov schvaľujú a podpisujú vo veciach, ktoré patria do ich riadiacej pôsobnosti, ak tento príkaz neustanovuje inak, v zastúpení generálneho prokurátora vybavenie podnetu, ktorý smeruje proti stanovisku alebo rozhodnutiu prokurátora generálnej prokuratúry.

S poukazom na uvedené preto bol váš podnet vybavený v súlade so zákonom a príslušnými služobnými predpismi. “

Pokiaľ ide o vybavenie opakovaného podnetu sťažovateľov listom generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Gd 397/13-9 z 18. februára 2014, ktorým generálna prokuratúra reagovala na opakovaný podnet sťažovateľov vo vzťahu k postupu prokurátorky krajskej prokuratúry, ústavný súd z jeho obsahu zistil aj tieto skutočnosti:

„V danom prípade na RÚVZ prebiehalo konanie vo veci prejednávania priestupku na úseku verejného zdravotníctva, ktorého ste sa mali dopustiť tým, že ste nezabezpečili povinné očkovanie vášho maloletého dieťaťa. Predpokladom vydania rozhodnutia o uložení sankcie podľa zákona č. 355/2007 Z. z. je preukázanie, že fyzická osoba sa dopustila priestupku na úseku zdravotníctva, lebo si nesplnila povinnosti pre ňu vyplývajúce, pričom konanie o priestupkoch sa riadi zásadou oficiality, to znamená, že príslušný správny orgán je povinný začať konanie, ak sa o priestupku dozvie. Uvedené konanie začal správny orgán na základe oznámenia Š. o odmietnutí povinného očkovania vášho maloletého dieťaťa. Pokiaľ je v konaní, ktoré je začaté ex offo podaný návrh účastníka konania na prerušenie konania, je správny orgán povinný zvážiť, či existujú dôvody prerušenia konania. Pokiaľ ale správny orgán nevzhliadne dôvod na prerušenie konania začatého na podnet správneho

orgánu a takémuto návrhu nemieni vyhovieť, nevydáva samostatné procesné rozhodnutie, pretože to správny poriadok vo svojich ustanoveniach nepripúšťa. Účastníkovi konania majú byť dôvody, prečo konanie začaté na podnet správneho orgánu nebolo na jeho návrh prerušené, vysvetlené až v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej. V takýchto prípadoch správny poriadok nepredpokladá, tak ako to už bolo vyššie uvedené, vydanie samostatného procesného rozhodnutia o neprerušení konania. Takýmto postupom správneho orgánu nie sú nijakým spôsobom dotknuté práva účastníka konania, pretože účastník v konaní zahájenom na podnet správneho orgánu nemá právo disponovať návrhom. Takisto nie je žiadnym spôsobom dotknutá jeho obrana, pretože túto si môže plnohodnotne uplatniť v prípadnom odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, kde môže prípadne namietať aj nesprávnosť postupu konajúceho orgánu, resp. jeho záveru o dôvodoch neprerušenia konania.

Správny orgán preto tým, že vo veci vydal samostatné rozhodnutie o neprerušení konania, konal podľa môjho názoru nad rámec zákona, pretože s otázkou, prečo nepristúpil k prerušeniu konania podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku sa musí vysporiadať až v rozhodnutí vo veci samej, v ktorom si aj musí odôvodniť svoju správnu úvahu v tomto smere. V prípade, že sa s ňou ako účastníci konania nestotožníte, máte možnosť vo veci podať i v tomto smere odvolanie.

V tejto súvislosti, iba považujem za potrebné doplniť, že návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa § 37 a nasl. zákona č. 38/1993 Z. z..., na ktorý sa vo svojom podnete odvolávate, bol rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2013 č. k. PL. ÚS 10/2013-9 prijatý na ďalšie konanie, Treba zdôrazniť, že Ústavný súd Slovenskej republiky po prijatí návrhu podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ale súčasne nerozhodol o pozastavení účinnosti napadnutých ustanovení právnych predpisov...

Mám za to, že dôvod, že na Ústavnom súde Slovenskej republiky prebieha konanie o súlade právnych predpisov, nie je sám o sebe obligatónym dôvodom na prerušenie správneho konania (nie súdneho, kde sú v takomto prípade dôvody na prerušenie konania dané). Za právneho stavu, že Ústavný súd Slovenskej republiky nepozastavil účinnosť napadnutých ustanovení právnych predpisov existuje len fakultatívna možnosť prerušenia správneho konania.

Ak Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodne, potom jeho výrok bude záväzný aj pre príslušné správne orgány. Dovtedy je otázka prerušenia správneho konania za vyššie opísaného právneho stavu, otázkou právneho názoru, s ktorou sa musí správny orgán vysporiadať v rozhodnutí vo veci samej. V prípade, ak sa s takýmto postupom účastník konania nestotožní, má možnosť napadnúť ho v rámci preskúmania rozhodnutia vo veci samej v odvolacom konaní...

V prípade rozhodnutia o neprerušení konania, ktoré bolo vydané nad rámec zákona, som s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti ale nevzhládla dôvod na prijatie niektorého z prokurátorských opatrení, pretože by sa týmto opatrením nezabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb vo verejnom záujme (§ 3 ods. 2 zákona o prokuratúre). V tomto smere iba dopĺňam, že prokurátor i v prípade zistenia nezákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánu verejnej správy, nemusí uplatniť prostriedok prokurátorského dozoru, ale musí zvážiť, aký dopad bude mať uplatnenie tohto prostriedku na už existujúce právne vzťahy a ich nositeľov...“

Ústavný súd konštatuje, že postup generálnej prokuratúry pri vybavovaní opakovaných podnetov sťažovateľov nenesie prejavy svojvôle, pričom právne názory sú dostatočne odôvodnené aplikovanou právnou úpravou a zisteným skutkovým stavom.

Ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľov o tom, že im nebola poskytnutá odpoveď na ich zásadný argument o použití § 29 ods. 2 správneho poriadku pri prerušení správneho konania. Ako z obsahu oznámenia generálnej prokuratúry z 18. februára 2014 vyplýva, prokurátorka generálnej prokuratúry veľmi zreteľne vysvetlila dôvod postupu správneho orgánu podľa § 29 ods. 2 správneho orgánu, a tým aj dôvod nepoužitia § 29 ods. 1 správneho poriadku. V tejto súvislosti vyslovila právny názor, že správne orgány, pokiaľ je právny predpis platný a účinný, jeho ustanovenia vykonávajú, pričom postavenie správnych orgánov v otázkach prerušenia konania z dôvodu prebiehajúceho konania o súlade právnych predpisov na ústavnom súde je rozdielne od konania súdneho, kedy je súd povinný takéto konanie prerušiť. Vzhľadom na to, že správny orgán nemal obligatórnu povinnosť prerušiť správne konanie, aplikoval, aj keď podľa prokurátorky úplne

nad rámec, fakultatívne ustanovenie § 29 ods. 2 správneho poriadku a návrhu sťažovateľov na prerušenie správneho konania nevyhoveli.

Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnymi názormi generálnej prokuratúry nestotožnili, ešte sama osebe nemôže znamenať porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy možno vyvodiť len povinnosť, aby sa prokurátor podnetom, respektíve opakovaným podnetom sťažovateľov zaoberal podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľov o tom, že ich opakovaný podnet nevybavil priamo generálny prokurátor, ústavný súd ju vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú. Riaditeľ netrestného odboru generálnej prokuratúry v oznámení zo 7. februára 2014 totiž veľmi zreteľne vysvetlil, na základe ktorých ustanovení zákona o prokuratúre a ktorého služobného predpisu postupoval. Takýto spôsob vybavenia opakovaného podnetu generálnou prokuratúrou zodpovedá aj právnemu názoru ústavného súdu vyjadrenému v náleze č. k. II. ÚS 4/2011-53 z 21. júna 2011. V tomto náleze ústavný súd konštatoval porušenie práv iného sťažovateľa oznámením generálnej prokuratúry, ktorá v tomto prípade vôbec nereflektovala na argument sťažovateľa o nutnosti vybavenia opakovaného podnetu generálnym prokurátorom. Ústavný súd konštatuje, že taká situácia v prípade sťažovateľov nenastala, pretože aj napriek tomu, že opakovaný podnet vybavil riaditeľ netrestného odboru, svoj postup v naznačenom smere riadne zdôvodnil.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že stanoviská generálnej prokuratúry, ktorými tento orgán verejnej moci reagoval na námietky sťažovateľov, nie sú v príčinnej súvislosti so žiadnym ústavou garantovaným právom, a preto namietaným postupom ani namietanými prípismi generálnej prokuratúry nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia namietali aj porušenie svojho práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 ods. 1 dohovoru. K uvedenému ústavný súd uvádza, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa toto ustanovenie dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, ods. 52). V okolnostiach tohto prípadu však ústavný súd k takémuto záveru nedospel.

Postupom generálnej prokuratúry sťažovatelia namietali aj porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy, pretože podľa ich názoru naznačený postup správnych orgánov znamenajúci diskriminačný prístup k rodičom neočakujúcich detí podporili aj orgány prokuratúry pri prešetrovaní ich podnetov.

Ústavný súd už vyslovil názor, že v postupe generálnej prokuratúry nezistil žiaden exces, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu či zásadou zákazu diskriminácie. Ústavný súd zároveň pripomína, že čl. 12 ods. 1 ústavy vylučuje akúkoľvek diskrimináciu fyzickej osoby alebo právnickej osoby, avšak jeho aplikácia bez konkrétneho dopadu diskriminujúceho postupu orgánu verejnej moci na niektoré zo základných práv a slobôd nie je možná. Ako už ústavný súd uviedol, postup generálnej prokuratúry vyhodnotil ako ústavne akceptovateľný.

Generálnej prokuratúre, ktorá sa zaoberala podnetmi a opakovanými podnetmi sťažovateľov, títo vyčítali aj porušenie čl. 149 ústavy. Obsahom označeného ustanovenia ústavy je vymedzenie ústavnej pôsobnosti prokuratúry Slovenskej republiky zahŕňajúcej ústavnú povinnosť chrániť práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu. Ustanovenie čl. 149 ústavy nezakotvuje žiadne konkrétne základné právo alebo slobodu.

K prezentovaným právnym názorom považuje ústavný súd za potrebné dodať, že postup orgánu verejnej moci, ktorý je v súlade s platným a účinným zákonom, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv garantovaných ústavou a ani práv garantovaných dohovorom či inou kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 8/96, II. ÚS 81/00). Ústavný súd dodáva, že z uvedeného dôvodu nemohol postup generálnej prokuratúry, ktorá na základe podnetov a opakovaných podnetov preskúmavala postup orgánov verejnej správy v rámci priestupkového konania na úseku verejného zdravotníctva, vyhodnotiť ako taký, ktorý by znamenal popretie zmyslu a podstaty aplikovanej právnej úpravy.

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z tohto dôvodu odmietol.

Osobitne k námietke sťažovateľov o porušení ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupmi krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry

Sťažovatelia namietali aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy orgánmi prokuratúry, pretože tie podľa ich názoru nevybavili ich podnety v zákonom ustanovenej lehote dvoch mesiacov.

Ústavný súd aj predmetnú námietku sťažovateľov vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú poukazujúc na to, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu boli už oznámenia krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry o vybavení podnetov a opakovaných podnetov doručené sťažovateľom (posledné z namietaných oznámení generálnej prokuratúry bolo sťažovateľom doručené 27. februára 2014). To znamená, že prípadný zásah do základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy už netrval, keďže v čase, keď sa so svojou sťažnosťou obrátili na ústavný súd, stav ich právnej neistoty poznať odpovede na nastolené právne problémy bol už odstránený. Sťažovatelia totiž

v danom čase už disponovali stanoviskami krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry k ich námietkam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2014